

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Dato:

07.11.2012

Ombudets uttalelse

A hevder at X har utsatt ham for forskjellbehandling ved flere anledninger, og viser til et konkret eksempel hvor han opplevde at tre biler nektet å kjøre ham fordi han er synshemmet og reiser sammen med førerhund.

X erkjenner at det har foregått forskjellbehandling. X ser ingen grunn til å tvile på at sjåfører har nektet å ta med A fordi han er synshemmet og reiser med førerhund. X beklager dette på det sterkeste og forsikrer at de har reagert ovenfor de enkelte sjåfører på foreskrevet måte. X opplyser at alle sjåfører plikter å kjøre førerhund.

Likestillings- og diskrimineringsombudet har kommet frem til at X har handlet i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4 tredje ledd.

Saksnummer: 11/2431

Lovgrunnlag: Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4

Dato for uttalelse: 26. september 2012

Sakens bakgrunn

A er synshemmet og reiser sammen med førerhund. Ombudet mottok klage med påstand om at biler fra X behandler ham annerledes enn andre kunder fordi han er synshemmet, fordi flere sjåførere har nektet å ta ham med fordi han har førerhund med seg.

Partenes syn på saken

A:

A hevder at X behandler ham annerledes enn andre kunder fordi han er synshemmet. Han hevder å ha vært utsatt for slik forskjellsbehandling ved flere anledninger. A viser i klagen til et konkret eksempel hvor han fikk tatt løyvenummer på tre biler som nektet å kjøre ham fordi han er synshemmet og reiser med førerhund.

X:

X erkjenner at det har foregått forskjellsbehandling. X ser ingen grunn til å tvile på at sjåførere har nektet å ta med A fordi han er synshemmet og reiser med førerhund. X beklager dette på det sterkeste og forsikrer at de har reagert ovenfor de enkelte sjåførere på foreskrevet måte.

X hevder at de imidlertid ikke er den juridiske enheten som skal anklages dersom sjåførene handler i strid med lovverket. X erkjenner at sjåførene er deres ansikt utad, men kan ikke akseptere at det settes likhetstegn mellom X som en sentral, og hva den enkelte sjåfører begår av feil ovenfor kundene.

X opplyser at alle sjåførere plikter å kjøre førerhund, og at nekting av førerhund blir innrapportert til Næringsetaten. X viser til sitt sanksjonsreglement hvor nekting å kjøre person med førerhund straffes første gang med kr. 1000,-. X opplyser at dette regelverket er noe som understrekes i opplæringsammenheng for alle sjåførere. Det opplyses videre at det i den siste tiden er lagt ytterligere fokus på arbeid mot diskriminerende holdninger i deres utdanningsprogram for drosjesjåførere.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og

tilgjengelighetsloven eller ikke, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd,

jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

Direkte og indirekte diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne er forbudt, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4 første ledd.

Med direkte diskriminering menes at en handling eller unnløtelse har som formål eller virkning at personer på grunn av nedsatt funksjonsevne blir behandlet dårligere enn andre blir, er blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon.

Med indirekte diskriminering menes enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnløtelse som fører til at personer på grunn av nedsatt funksjonsevne stilles dårligere enn andre.

Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller dem som forskjellsbehandles, anses ikke som diskriminering etter loven her.

Dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at det har skjedd diskriminering, skal det legges til grunn at diskriminering har funnet sted, hvis ikke den som er ansvarlig for handlingen sannsynliggjør at det likevel ikke har skjedd diskriminering, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13.

En påstand om diskriminering er ikke nok til at ombudet kan konkludere med at det er "grunn til å tro" at diskriminering er skjedd. Påstanden må støttes av andre opplysninger eller sakens omstendigheter for øvrig.

Ombudets vurdering

Ombudet skal ta stilling til om A ble diskriminert av X da han ble nektet å bli kjørt i taxi fordi han er synshemmet og reiser med førerhund.

For at A skal ha kunne vært utsatt for diskriminering etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (dtl) § 4, må nektingen av å kjøre ham i taxi ha skjedd på grunn av at han har nedsatt funksjonsevne.

Dersom ombudet finner at det er grunn til å tro at A ble nektet å kjørt i taxi på grunn av nedsatt funksjonsevne, går bevisbyrden over på X. X må da sannsynliggjøre at diskriminering ikke har skjedd, jf. dtl § 13.

Ombudet vil innledningsvis bemerke at selv om X er en taxisentral som ikke eier biler selv, så har X avtaler med taxieiere som ønsker å kjøre for X sin sentral. Slik ombudet ser det opptre X utad som tjenesteyter, og det er dermed X og ikke den enkelte taxisjåfør kundene forholder seg til. Ombudets utgangspunkt er derfor at X er ansvarssubjekt etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven,

og ansvarlig for eventuelle diskriminerende handlinger som drosjesjåførene gjør.

X har opplyst at i henhold til deres reglement, så plikter alle deres

sjåførere å kjøre førerhund, og at nekting av førerhund blir innrapportert til

Næringsetaten. X har vedlagt sitt sanksjonsreglement hvor det fremgår at nekting av person med førerhund straffes første gang med kr. 1.000,-. X har opplyst at deres reglement understrekes i opplæringsammenheng for alle sjåførere, og at det også er blitt lagt ytterligere fokus på diskriminerende holdninger i deres utdanningsprogram.

X har imidlertid erkjent at det har foregått forskjellsbehandling i den konkrete episoden A har vist til, og at det er overveiende sannsynlig at sjåførene nektet å kjøre A fordi han er synshemmet og reiser med førerhund. X har beklaget den behandling A fikk, og opplyst at virksomheten har reagert på foreskrevet måte i saken.

Ombudet legger således til grunn at sjåførene nektet å kjøre A fordi han som synshemmet reiser med førerhund.

I utgangspunktet vil en handling som innebærer å nekte hunder i taxi være en nøytral handling, som rammer alle som har hund med seg. Spørsmålet blir derfor om en slik handling likevel medfører at A stilles dårligere enn andre (såkalt "indirekte diskriminering"), og om dette har sammenheng med A sin synshemming.

A er synshemmet, og trenger førerhund. Ombudet finner det heller ikke tvilsomt at det å nekte personer med synshemming å ha med førerhund i taxi gjør at de stilles dårligere enn andre personer som reiser med taxi. En blind eller svært svaksynt person er avhengig av førerhunden sin, og det vil være av stor betydning for eieren å kunne ha med førerhund på reise. Andre personer med hund har ikke et slikt forhold til hunden og er ikke avhengige av den på samme måte.

Et forbud mot hund i taxi medfører at blinde eller svaksynte personer som er avhengig av førerhund ikke får den samme mulighet til å kjøre taxi som andre. I forarbeidene til loven, ot.prp. nr. 44 (2007-2008) s. 252 uttales følgende:

"Indirekte diskriminering kjennetegnes ved at det tilsynelatende ikke er noe (formelt) galt som har funnet sted... praksisen er formelt sett nøytral, men får i praksis den virkning for personer med nedsatt funksjonsevne at de stilles dårligere enn andre. Dette kan for eksempel være at en blind person med førerhund utestenges fra posthus eller andre offentlige tilbud fordi hunder er forbudt i lokalene. Dette vil stille personer som er avhengig av førerhund dårligere sammenlignet med andre som ikke trenger førerhund".

Ombudet finner etter dette at kriteriet om forskjellsbehandling er oppfylt.

Etter lovens § 4 fjerde ledd skal forskjellsbehandling som er nødvendig for å nå

et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor de som

forskjellsbehandles, ikke anses som diskriminering etter loven. X har ikke påberopt seg at forskjellsbehandlingen likevel kan anses lovlig etter dtl

§ 4 fjerde ledd. Ombudet kan heller ikke se at det er holdepunkter i saken for å

si at det var saklig grunn ved disse anledningene til å nekte å kjøre A.

Ombudet finner på denne bakgrunn å kunne legge til grunn at sjåførene ved å

nekte å kjøre A fordi han reiser med førerhund har handlet i strid med

forbudet mot indirekte diskriminering i dtl § 4 tredje ledd.

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet har kommet frem til at X har handlet i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4 tredje ledd.